

Talousarvion perustelut

Yleiset talousnäkymät

Suomen talous mätelee edelleen, mutta talouden kasvu on hiljalleen piristymässä. Heikon alkuvuoden kehityksen vuoksi talouskasvu jää tänä vuonna 0,3 prosenttiin. Suomen talouden elpyminen jatkuu vuonna 2026 alkuun hitaana, vaikkakin tuoreimmat tilastotiedot antavat joitakin viitteitä kasvun vähittäisestä nopeutumisesta. Kotitalouksien luottamus on pysynyt heikkona, ja yksityisen kulutuksen käynnistyminen – tulojen kasvusta huolimatta – on viivästynyt. Epävarmuus maailmantilanteesta on kevään jälkeen hieman hälventynyt, joskin se on edelleen suurta. Yritysten näkymissä on parantumisen merkkejä. Vuonna 2026 talouskasvun ennakoidaan olevan 1,3 prosenttia ja vuonna 2027 1,7 prosenttia. Heikon suhdanteen vuoksi vuoden 2025 työttömyysaste nousee 9,4 prosenttiin, mutta alkaa sen jälkeen laskea suhdanteen kohentuessa.

Kuluttajahintojen nousu on maltillista seuraavan kahden vuoden aikana. Heikolla kulutuskysynnällä ja tuontihintojen laskulla on inflaatiota hidastava vaikutus. Palveluiden hinnat kuitenkin nousevat yli kahden prosentin vauhtia läpi ennustejakson, mihin vaikuttaa palkkojen asteittainen nousu. Palkkojen nousu ja maltillinen inflaatio tukevat kotitalouksien ostovoiman kasvua. Ennuste vuoden 2025 inflaatioksi on 1,8 prosenttia ja hintojen nousuvauhti jää alle 2 prosentin myös seuraavina vuosina.

Suhdanne-ennusteisiin liittyy tällä hetkellä sekä negatiivisia että positiivisia riskejä, joiden vuoksi talouden näkymät voivat poiketa ennustetusta. Niin kauppapolitiikkaan kuin geopolitiikkaan liittyy riskejä, jotka voivat vaimentaa Suomen talouden kasvua. Kotimaassa yksityisen kulutuksen ja rakennusalan elpyminen voivat viivästyä. Toisaalta puolustusmenojen kasvu, odotettua nopeampi ulkoisen kysynnän kasvu tai epävarmuuden hälveneminen voisivat nopeuttaa Suomen talouskasvua.

Kuntatalouden näkymät

Heikko suhdannetilanne on välittynyt myös kuntatalouteen vuonna 2025 ja verotuloennusteita onkin madallettu kertymätietojen perusteella vuoden edetessä. Kuntatalouden näkymät pysyvät

heikkoina myös vuonna 2026. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia selvästi. Vuonna 2025 työvoimakustannukset nousevat sopimuskorotusten vuoksi noin 2,8 prosenttia, vuonna 2026 noin 3,2 prosenttia ja vuonna 2027 nousu kiihtyy 3,9 prosenttiin. Tämä kehitys lisää kustannuspaineita palveluvaltaisella kuntasektorilla, jossa henkilöstömenojen osuus on suuri. Kunta-alan palkankorotukset koostuvat perusratkaisun lisäksi palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmasta, mikä nostaa alan palkankorotukset yleistä linjaa suuremmaksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa. Vaikka verotulojen odotetaan kasvavan vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat muun muassa valtionosuuksiin kohdennetut vähennykset. Kuntien tilanne helpottuu hieman vuonna 2028, kun hallitusohjelman mukainen valtionosuuksien indeksijarru ja sote-uudistuksen määräaikaiset vähennykset valtionosuuksista poistuvat.

Lähteet: Suomen Pankin ja valtiovarainministeriön ennusteet ja taloudelliset katsaukset sekä kuntatalousohjelma

Asikkalan kunnan talous

Vuonna 2023 kunnassa aloitettiin talouden tasapainotusohjelma inflaation kiihtymisen, valtakunnallisen palkkaratkaisun sekä valtionosuusrahoituksen merkittävän laskun seurauksena. Talouden tasapainotusohjelman toimeenpano on edennyt suunnitellusti ja toimenpiteiden vaikutusten myötä kunnan talous on tasapainossa. Vuoden 2025 osalta talouden toteuma tulee olemaan talousarviota parempi usean eri tekijän vaikutuksesta. Toimintatuottoja kertyy vuonna 2025 arvioitua enemmän etenkin hanketulojen osalta. Toimintakulujen määrä tulee vuonna 2025 jäämään selvästi talousarviota alemmaksi, mihin on vaikuttanut etenkin palkankorotusten ajoittuminen loppuvuoteen sekä rakennuskannan vähenemisen myötä poistuneiden kustannusten arvioitua suurempi määrä. Verotuloja tulee vuodelta 2025 kertymään arvioitua vähemmän, sillä työllisyysaste ei ole parantunut ennakoidulla tavalla kuluvana vuonna. Poistojen määrä tulee vuodelta 2025 olemaan talousarviossa arvioitua suurempi, koska terveysaseman poistosuunnitelmaa muutettiin vuodesta 2025 alkaen. Investointivarausta tullaan vuodelta 2025 purkamaan ennakoitua suurempi määrä.

Verotulojen määrä tulee vuosina 2026-2028 kasvamaan vuosittain maltillisesti ja valtionosuuden määrä putoaa vuodesta 2025 vuoteen

2026 sote-uudistukseen liittyvien takautuvien vähennysten vuoksi. Samaan aikaan kustannuksia kasvattaa merkittävästi kunta-alan monivuotinen palkkaohjelma. Näistä syistä vuoden 2026 talousarvio on vain hyvin niukasti ylijäämäinen. Tätä kirjoitettaessa on saatu tietää, että maan hallituksen valmistelemaa valtionosuusuudistusta ei toteuteta, mikä tuo ennustettavuutta lähivuosien valtionosuuksien määrään. Vuoden 2028 alusta lukien valtionosuuksista poistuvat sote-uudistuksen takautuvat vähennykset ja Asikkalan kunnan valtionosuuden määrä kasvaa selvästi. Taloussuunnitelma vuodelle 2028 on kuitenkin alijäämäinen tuloslaskelman poistoriville sisältyvän Vesivehmaan nykyisen koulurakennuksen kertaluontoisen alaskirjauksen vuoksi uudisrakennuksen valmistuessa. Yksittäinen alijäämäinen vuosi alaskirjauksen vuoksi ei kunnan talouden kokonaiskuvaan vaikuta, sillä kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää ja investointivaroja yli 30 miljoonaa euroa.

Investointien nettomäärä vuosina 2026-2027 on noin seitsemän miljoonaa euroa vuodessa ja vuonna 2028 noin viisi miljoonaa euroa. Investointeihin sisältyy runsaasti elinvoimaa kasvattavia hankkeita. Merkittävin investointi on Vesivehmaan koulurakennuksen korvaaminen uudisrakennuksella. Kunnan lainamäärä kasvaa taloussuunnitelmakaudella 2026-2028 noin 13 miljoonasta eurosta hieman yli 20 miljoonaan euroon, mikä on vielä alle kuntien asukaskohtaisen keskiarvon. Jatkossa investointien määrään tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota, jotta lainamäärän kasvu ei jatku taloussuunnitelmakauden jälkeen nykyisellä vauhdilla.

Väestökehitys

Asikkalan kunnan kokonaisnettomuutto on ollut positiivinen vuosina 2019-2023. Vuonna 2024 kokonaisnettomuutto painui negatiiviseksi ollen -3 henkilöä. Vuonna 2025 olemme palanneet positiiviselle uralle, sillä väestömuutosten ennakkotiedot näyttävät kokonaisnettomuuton tammi-syyskuussa 2025 olevan +45 henkilöä, mistä kuntien välinen nettomuutto on +32 henkilöä.

Kokonaisnettomuuttoon lasketaan kuntien väliset muutot sekä muutot kunnan ja ulkomaiden välillä. Käänneparempaan tapahtui jo syksyllä 2024, sillä aikavälillä lokakuu 2024 – syyskuu 2025 kuntien välinen nettomuutto Asikkalan osalta oli +66 henkilöä. Tällä aikavälillä Asikkalan kunta oli valtakunnallisesti peräti sijalla 18 kuntien välisessä nettomuuttotilastossa. Vuodelle 2025 ennakoitaan syntyviä lapsia Asikkalaan 35, kun vuonna 2024 heitä oli 37. Tilastokeskuksen väestöennuste ei ole osannut ottaa huomioon Asikkalan positiivista kokonaisnettomuuttoa, sillä vuonna 2019 laaditussa väestöennusteessa tilastokeskus ennakoiti Asikkalan väkiluvun vuoden 2024 lopussa olevan 7 819 henkilöä, kun

toteutunut väkiluku oli 7 889 henkilöä. Luonnollinen väestönlisäys eli syntyneiden ja kuolleiden erotus on Asikkalassa selvästi negatiivinen, kuten useimmissa Suomen kunnissa. Meillä on kuitenkin hyvät mahdollisuudet jatkossakin hidastaa väkiluvun laskua positiivisen muuttoliikkeen kautta panostamalla kunnan palvelutarjontaan, asuntotarjontaan ja elinvoimaan.

Työllisyyskehitys

Asikkalan kunnan työllisyyskehitys seuraa koko maan talouden suhdanteita ja vuoden 2025 aikana työttömyys ei ennusteista huolimatta ole lähtenyt laskuun Suomen talouskasvun antaessa odottaa itseään. Työllisyystilanteessa ennakoidaan käännettä parempaan suuntaan vuoden 2026 aikana. Työllisyyden hoidossa vuosi 2025 on ollut uuden aloittamisen aikaa, kun vastuu työllisyysasioista siirtyi valtiolta kunnille vuoden alusta lukien. Yhteistyö Päijät-Hämeen työllisyysalueen ja Asikkalan kunnan työllisyyspalveluiden kesken on lähtenyt hyvin käyntiin, mikä lupaa hyvää jatkoa ajatellen.

Kuntakonsernin näkymät

Asikkalatalot Oy:n uusi vuokrakerrostalo valmistui kesällä 2025. Kiinnostus uusia vuokra-asuntoja kohtaan oli suurta ja talo saatiin heti vuokrattua täyteen. Vuoden 2025 alusta Veteraanitalo ry:n omistama vuokrakerrostalo olemassa olevine vuokrasopimuksineen siirtyi Asikkalatalot Oy:lle. Yhtiön taloudellinen tilanne on edelleen vakaa ja asuntojen vuokrausaste on noin 95 %. Kunnan tavoitteena on, että yhtiö jatkaa kiinteistökantansa kehittämistä ja tekee omistajalle esityksiä vuokra-asuntojen määrän kasvattamiseksi.

Aurinkovuoren Vesi Oy toteutti vuoden 2025 aikana puhdistamon saneerausprojektin, minkä avulla jäteveden puhdistamon energiatehokkuutta parannettiin ja elinkaarta jatkettiin Yhtiö jatkaa taloutensa tervehtyttämistä nostamalla maksujaan, lisäämällä asiakasmäärää ja tehostamalla toimintaansa kaikin tavoin. Yhtiön on edelleen tarkoitus parantaa poikkeustilanteisiin varautumista eri tavoin.

Maan hallituksen kaavailemat muutokset hankintalain sidosyksikköjä koskeviin määräyksiin tulevat toteutuessaan vaikuttamaan merkittävästi joidenkin Asikkalan kunnan sidosyksiköiden asemaan. Palveluiden hankinnan näkökulmasta merkittävimmät Asikkalan kunnan sidosyksiköt, joita lainsäädännön muutokset voisivat koskea ovat talous- ja palkkahallinnon palveluita tuottava Provincia Oy sekä tietotekniikkapalveluita tuottava Tiera Oy. Asikkalan kunta on päättänyt, että luovumme vaiheittain vuoden 2026 aikana

yhteistyöstä Tiera Oy:n kanssa. Järjestämme jatkossa perustietotekniikan palvelut omana toimintana ja hankimme erityisosaamista tarpeen mukaan alan palvelutuottajilta. Provincia Oy on yhdessä omistajien kanssa selvittänyt palveluiden järjestämisen vaihtoehtoja hankintalain muutosesitykseen liittyen ja päätöksiä asiassa tullaan tekemään todennäköisesti kevään 2026 aikana, kun lakiesitys on eduskunnassa käsitelty.

ASIKKALAN KUNTA - TALOUSARVIO						
	TP2024	TA2025	Enn. 2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintakate	-22 244	-23 758	-22 250	-23 250	-23 890	-24 500
Verotulot	17 800	18 700	18 060	18 500	19 000	19 600
Valtionosuudet	7 760	8 600	8 520	7 900	8 000	8 600
Rahoituskulut	15	-150	-160	-200	-250	-300
Vuosikate	3 331	3 392	4 170	2 950	2 860	3 400
Poistot	-3 644	-3 200	-3 700	-3 600	-3 300	-4 500
Tulos	-313	192	470	-650	-440	-1 100
Varaukset	17	300	670	670	670	670
Yli/alijäämä	-296	492	1 140	20	230	-430

Talousarvio ja talousuunnitelma vuosille 2026 – 2028 on liitteenä.

Valmistelija	Talousjohtaja Aapo Pispa puh. 044 778 0220, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan Asikkalan kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2028.
	Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin. Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.